

محدودیت های باورنکردنی زنان در عربستان

زنان در عربستان نه حق رانندگی دارند، نه می‌توانند به قبرستان بروند، نه حق پرو لباس دارند، نه می‌توانند بدون یک مرد از خانه خارج شوند، اما این کشور عضو جدید کمیسیون مقام زن شده است!

به گزارش آران نیوز: "آیا واقعا کسی نیاز دارد از عربستان سعودی چیزی درباره حقوق زنان بشنود؟" این تیتر گاردین چند روز پیش در واکنش به خبر عضویت عربستان سعودی در کمیسیون مقام زن از سال 2018 تا 2022 در سازمان ملل متحد بود. البته واکنش‌های اینچنینی نسبت به کشوری که مقام و حقوق زنان شاید بی‌اهمیت‌ترین موضوع ممکن در آن تلقی شود طی روزهای گذشته کم نبوده‌است.

خبر آنقدر عجیب بود که کاریکاتوریست‌ها دست به کار شوند و ژورنالیست‌ها دست به قلم. عربستان سعودی با رای کشورهای چون امریکا، انگلیس و آلمان به عضویت کمیسیون مقام زن درآمد. دقیقا موضوع درباره همان زنانی است که در این کشور حق رانندگی ندارند. زنان سعودی شاید در کشوری ثروتمند زندگی کنند، کشوری آنقدر ثروتمند که با اتکا به همین دارایی مادی بتواند تغییراتی علنی برای انکار واقعیت ایجاد کند اما بهره‌ای که آنها از این دارایی می‌برند همان چیزی است که برای زندگی این زنان بدون حضور یک مرد به عنوان ولی یا قیم کنارشان هیچ تعریفی نکرده است.

دانشمندان عربستان: زنان پستاندارانی چون بز و شتر هستند!

سال گذشته بود که در آستانه روز جهانی زن یعنی هشتم ماه مارچ، خبر عجیبی سر تیتر اخبار خبرگزاری‌های دنیا شد. هیئتی از دانشمندان عربستان سعودی اعلام کردند زنان همچنان نه به عنوان انسان که در جمع پستانداران طبقه بندی می‌شوند. بر همین اساس مفتی‌ها و دانشمندان عربستان سعودی زنان را هم‌تراز پستاندارانی همچون بز و شتر قرار دادند و بر همین اساس برای آنها حقوقی را قائل شدند که این حیوانات از آنها برخوردار هستند.

البته از قرار معلوم این موضوع برای فعالان حقوق بشر نقطه امیددی در چشم‌انداز آینده زنان سعودی محسوب می‌شد چه اینکه پیشتر همین افراد اصلا طبقه‌ای برای زنان قائل نبودند و آنها را صرفا اشیائی بی‌روح در منزل می‌دانستند و جایگاه زنان برایشان از این مرتبه فراتر نمی‌رفت.

در همین راستا جیلیان برج سخنگوی سازمان عفو بین‌الملل در واکنش به این اظهارنظر مفتی‌ها و دانشمندان سعودی گفت: "درباره آینده خوشبین هستم چون زنان دیگر به عنوان اشیائی بی‌روح محسوب نمی‌شوند و در سیر تکاملی در طبقه پستانداران قرار گرفته‌اند!"

البته اظهارنظرهای کنایه آمیز درباره این ادعای عجیب به ظاهر دانشمندان سعودی فراتر از اینها بود.

کولت تورکوت به عنوان سخنگوی جمعیت زن، آزادی و اقدام هم در اظهار نظری مشابه از این پیشرفت مفتی‌ها و علمای سعودی ابراز خرسندی کرد: "امروز زیباترین روز زندگی من است. زنانی که پیشتر در عربستان به عنوان اشیائی بی‌روح شناخته می‌شدند امروز در مسیر پیشرفت به درجه بز و شتر رسیده‌اند. البته آنها باید زمان زیادی را انتظار بکشند تا بالاخره به مقام انسان برسند"

همه این اتفاقات در سال 2016 واقع شد. و حالا این‌روزها در میانه‌های سال 2017 کشوری که حق زنان، نداشتن حق است به عضویت کمیسیون مقام زن در سازمان ملل متحد درآمده است.

انتخاب عربستان سعودی به عنوان یکی از اعضای این کمیسیون در حالی داد اعتراض سازمان‌های حمایت از حقوق زنان را بلند کرده است که سعودی‌ها سال 2016 در بین 144 کشور در دنیا که از نظر شاخص جهانی شکاف جنسیتی رتبه بندی شده بودند، در رده 141 قرار گرفت.

زنانی که نمی‌توانند رانندگی کنند

اگرچه قانون رسمی در این باره وجود ندارد اما فرهنگ حاکم بر جامعه سعودی حق رانندگی را از زنان این کشور سلب کرده است. فرهنگی که در جامعه سعودی به آن بهای زیادی داده شد تا رانندگی نکردن خانم‌ها در آن به یک ارزش تبدیل شود. هر چند در این رابطه و به طور کل به دلیل شکاف عمیق جنسیتی در عربستان کمپین‌های بسیاری جهت حمایت از زنان تشکیل شده است اما تا به امروز دست کم برای هموار کردن مسیر رانندگی زنان اتفاق قابل توجهی نیفتاده است.

این در حالی‌ست که زنان سعودی همچنان امیدوارند روزی برسد که بتوانند خودشان پشت فرمان خودرو بنشینند و فرزندانشان را به مدرسه ببرند.

زنان سعودی نمی‌توانند به قبرستان بروند!

حتی اگر عزیزترین آدم زندگی‌شان را از دست داده باشند، بر خلاف عرف همه جوامع دیگر زنان سعودی اجازه ندارند در مراسم تشییع جنازه او شرکت کنند. این نمونه یکی از عجیب‌ترین قوانین درباره کشوری است که حتی در ساده‌ترین موارد حقوق زنان را نادیده می‌گیرد. مواردی که حتی شاید از ابعاد حقوق زن و مرد فراتر رود و به عنوان حقوق انسانی شناخته شود.

از قرار این مورد یعنی حضور زنان در قبرستان و مراسم تشییع جنازه در بسیاری از شهرهای عربستان سعودی ممنوع است. ممنوعیت پرو لباس!

اگر احيانا روزی گذرستان به عربستان سعودی افتاد و از یک فروشگاه لباس زنانه خرید کردید خواهید دید که تقریباً قریب به اتفاق این دست از فروشگاه‌ها از اتاق پرو لباس بی‌بهره‌اند. اگر خانمی درخواست پرو لباس را بکند قطعاً با تعجب همگان مواجه خواهد شد. زنان در عربستان سعودی نمی‌توانند لباسی را که انتخاب می‌کنند پرو کرده و بعد بخرند. البته این میان تنها شانس‌ی که به آنها داده شده است امکان تعویض لباس تا سه روز بعد از خرید است.

برای زنان سعودی که حتی بدون اجازه مردان در قامت ولی و قیم نمی‌توانند هیچ فعالیتی داشته باشند خرید از فروشگاه‌ها تا قبل از سال 2012 سخت‌تر هم بود چه اینکه صرفاً مردان به عنوان فروشنده استخدام می‌شدند و این موضوع کار را برای خرید خانم‌ها مشکل می‌کرد.

با این حال سال 2012 بنا به حکم ملک عبدالله پادشاه سابق عربستان کار کردن مردان در مکان‌هایی که لباس زنانه به فروش می‌رسید ممنوع شد تا خانم‌ها با خیال آسوده‌تری لباس‌های خود را انتخاب و خرید کنند.

باز کردن حساب بانکی بدون قیم (مرد) ممنوع

اگرچه زنان سعودی در یکی دو سال اخیر بابت اجازه راه‌اندازی شغل و حضور در انتخابات محلی خوشحال بودند اما آنها همچنان در طرف دیگر قضیه بابت محرومیت از برخی حقوق اولیه خود در عذاب هستند.

اگر قرار باشد یک زن سعودی برای باز کردن حساب به بانک مراجعه کند باید حتماً قیم مرد وی همراهش باشد چه در غیر اینصورت حساب بانکی برای او افتتاح نمی‌شود. به نظر می‌رسد سعودی‌ها بیشتر حقوقی را به زنان می‌دهند که بازتاب جهانی داشته باشد بلکه وجهه تخریب شده آنها را بابت شکاف عمیق جنسیتی تا حدودی تعدیل کند. به عنوان مثال حق شرکت در انتخابات محلی و رای دادن در حالی که زنان سعودی داده شد که آنها همچنان نمی‌توانند بدون حضور یک مرد در قامت قیم یک حساب بانکی ساده باز کنند.

خروج از خانه با یک همراه مرد

زنان سعودی باید حین خروج از خانه همراه یکی از محارم مرد خود باشند. فرد محرم باید هر کجایی که زن قصد رفتن دارد او را همراهی کند. این فرد باید همسر یا یکی از اقوام محرم وی باشد. تفاوتی نمی‌کند که یک زن به فروشگاه برود یا مطب دکتر چون به هر حال یکی از محارم او باید در این بیرون رفتن کنارش باشد. به هر حال سعودی‌ها حضور یک فرد محرم را کنار زن عاملی بر امنیت او می‌دادند.

در همین راستا اتفاق عجیبی که در یک پرونده قضایی تجاوز در عربستان واقع شد نگاه غیر قابل درک جامعه سعودی را عیان می‌کند.

وقتی زنی تنها در عربستان مورد تجاوز عده‌ای از ارادل و اوباش قرار گرفت و ماجرای او به یک پرونده قضایی تبدیل شد؛ دادگاه شریعت مقدار شلاق بیشتری برای زن نسبت به متجاوزان در نظر گرفت چه اینکه وی پذیرفته بود تنها و بدون همراهی یک محرم از خانه بیرون رفته است.

محدودیت حق رای

سال 2015 اولین سالی بود که زنان مجاز به رای دادن در انتخابات شوراهای عربستان سعودی شدند. البته این حق رای هم با محدودیت‌های بسیاری همراه بود ضمن اینکه مخالفت‌های بسیاری هم در این زمینه انجام شد. زنان سعودی همچنان نمی‌توانند در جایگاهی بالاتر از انتخابات شوراها پای صندوق رای بیایند یا اینکه در سمت‌هایی فراتر از حضور در همین شوراها فعالیت کنند. اگرچه پادشاه سابق عربستان 30 زن را با عنوان مشاور برتر مجلس شوراها منصوب کرد.

در عین حال زمانی که زنی کاندید انتخابات محلی یا همان شوراها در کشور عربستان می‌شود باید از پشت یک پارتیشن سخنرانی کرده ضمن اینکه مدیریت کمپین و اداره آن باید بر عهده یک مرد باشد. اگرچه برنامه‌های انتخاباتی بسیار محدودی در این کشور وجود دارد اما آنطور که به نظر می‌رسد تغییرات در خصوص حضور پررنگ‌تر زنان در امور اینچنینی هر چند بسیار آهسته اما پیش می‌رود.

در همان روزهای ابتدایی سال 2015 یعنی زمانی که زنان مجاز به شرکت در انتخابات شوراها و کاندید شدن در همین انتخابات شدند شاهزاده محمد بن سلمان که یکسال از دوران پادشاهی پدرش ملک سلمان بن عبدالعزيز می‌گذشت در مصاحبه با اکونومیست گفت حقوق و آزادی زنان در عربستان سعودی پیشرفت کرده است. وی برای اثبات این ادعا سراغ همین انتخابات شوراها رفت و با تمرکز بر روی این مسئله که زنان مجاز به شرکت در این انتخابات چه در قالب رای دادن و چه انتخاب شدن هستند مدعی شد زنان سعودی مسئول سرنوشت خودشان هستند!

زنان بدون همراه مرد ویزیت نمی‌شوند!

زنان سعودی برای ویزیت شدن توسط یک دکتر، معاینه در بیمارستان و خلاصه کلام هر مشکلی که نیاز به حضور آنها در یک مکان پزشکی داشته باشد به همراهی مردان یا همان محارم خود قطعاً نیاز خواهند داشت چه اینکه اگر آنها تنها باشند حتی توسط پزشک ویزیت هم نمی‌شوند چه رسد به درمان‌های جدی‌تر.

حق ورود به فروشگاه‌های موسیقی ممنوع است!

زنان در عربستان سعودی اجازه ورود به فروشگاه‌هایی که تجهیزات موسیقی می‌فروشند ندارند. این موضوع زمانی به یک موضوع جدی تبدیل شد که در سال 2014 مقامات دولتی از فروشگاه‌های موسیقی خواستند با نصب تابلویی ورود خانم‌ها به فروشگاه را ممنوع اعلام کنند.

عربستان سعودی: عضو جدید کمیسیون مقام زن...

عربستان در حالی روی یکی از صندلی‌های عضویت کمیسیون مقام زن می‌نشیند که بانوان این سرزمین برخلاف تلاش ظاهری دولتمردان سعودی همچنان از ابتدایی‌ترین حقوق خود محروم هستند. آنها برای کار و تحصیل به اجازه قیم نیاز دارند و عرف به ایشان اجازه رانندگی نمی‌دهد.

اینها بخشی از ابتدایی‌ترین حقوقی است که زنان عربستان از آن برخوردار نیستند و چه بسا بارها و بارها خبرگزاری‌ها، روزنامه‌ها و مجموعه‌های خبری در دنیا به این مقوله پرداخته‌اند با این حال دولتمردان سعودی ژست موفقیت آمیزی به خود می‌گیرند و با افتخار کرسی را تصاحب می‌کنند تا یکی دیگر از اتفاقات عجیب دنیا با انکار علنی واقعیت‌های تلخ رقم بخورد!